

VÍKEND V ČECHÁCH

in.ihned.cz/cr

Tetín a jeho kostely

K nejpozoruhodnějším místům Českého krasu patří Tetín, vesnice rozkládající se na vysoké terase nad pravým břehem Berounky. Bez patřičných historických znalostí bychom tuto na první pohled ospale a obyčejně působící obec asi minuli. Ale pozor: nacházíme se na jednom z nejpamátnejších míst počátků české státnosti.

Tetín měl existovat už někdy kolem roku 712 (jméno je odvozeno od dcery bájněho knížete Kroka, která se nazývala Teta nebo Tetka), ale archeologicky doložené osídlení tady bylo až v první polovině 10. století. I to je však na tuzemské poměry hodně stará stopa. Tetín je znám hlavně v souvislosti se smrtí kněžny Ludmily, kterou zde nechala v září roku 921 zavraždit její snacha Drahomíra. Právě Ludmila, později prohlášená za svatou, měla na Tetíně krátce vychovávat svého vnuka Václava, pozdějšího knížete.

Tetínské hradiště jako sídlo přemyslovské správy zaniklo ve 13. století, a i když tu záhy vyrostl kamenný hrad, kolo českých dějin se už dávno točilo jinde. Přesto tady najdeme zajímavý soubor památek, především hned

FOTO: AUTOR

Berounka u Černošic – pohled z pravého břehu

tři kostely. Nejceněnější je kostel sv. Kateřiny, původně románský, založený podle pověsti snad na místě staršího dřevěného kostela sv. Ludmily. V jádru románský je i stranou stojící kostel sv. Jana Nepomuckého, zato svatyně zasvěcená dnes sv. Ludmile je přesvědčivě barokní (při příjezdu do Tetína si nejspíš všimneme právě tohoto kostela).

Z tetínského hradu nezbylo skoro nic, jen zbytky zdí a základy věže. I tak stojí za to se sem vydat – vycházka ke skrovným pozůstatkům hradu nabízí pěkné výhledy. Z hradní plošiny i od kostela sv. Jana vidíme do kaňonu Berounky a na protilehlé kopce, dole pod námi strmě spadají k železniční trati vápencové skály.

Do podzemí za krápníky

V Českém krasu existuje spousta podzemních prostor, ale jen jeden jeskynní systém je zpřístupněn veřejnosti: asi šest kilometrů jižně od Berouna najdeme Koněpruské jeskyně. Zaujmu krápníkovou výzdobou, kosterními pozůstatky živočichů a pravěkých lidí i faktem, že v 15. století prokazatelně sloužily jako penězokazecská dílna. V moderní době byly ovšem jeskyně objeveny teprve roku 1950 při těžbě vápence v blízkém lomu.

Po absolvování prohlídky, která trvá asi hodinu a musíme během ní zdolat na pět set schodů, lze doporučit krátký pěší exkurz do okolí. Nebude to sice vždy oku lahodící podívaná, zato poučení nasbíráme kolem jeskyní více než dost. Vápencový masiv Zlatého koně (476 m), v jehož nitru se jeskynní labyrint ukrývá, je totiž tvořen velmi čistými, takzvanými koněpruskými vápenci. Tato cenná stavební a chemická surovina se tu již po desítky let těží v povrchových lomech. Při procházce kolem jeskyní dojdeme jak do lomů už opuštěných (jen pár set metrů od vstupu je Houbův lom, z něhož byly jeskyně objeveny), tak budeme konfrontováni se stá-

le probíhající těžbou v blízkém velkolomu Čertovy schody. Hluk a prach prozrazují, že na hranici mezi ochranou přírody a průmyslovým využitím krajiny tu něco nehraje – zvláště pokud si uvědomíme, že toto území patří v celostátním měřítku k přírodovědně nejcenějším.

Jen kousek vedle se rozkládá národní přírodní památka Kotýz – dominantní vápencový útes s přirozeným skalním mostem (Jelínkův most) a takzvanou Axamitovou bránou, útvarem vzniklým zřícením stropu velké jeskyně. Celé území kolem Koněpruských jeskyní je velmi bohaté na fosilie, kosterní pozůstatky vyhynulých savců i archeologické nálezy. Za dobrého počasí si tady užijeme i dalekých vyhlídek, ta nejlepší je z vrcholu Zlatého koně. ■

ŠTĚPÁN VÍTEK

FOTO: AUTOR

Kostel sv. Ludmily v Tetíně

Informace

www.ceskykras.ochranaprirody.cz (stránky Správy CHKO Český kras)

www.hradkarlstejn.cz (praktické informace potřebné k návštěvě Karlštejna, v několika jazycích)

<http://jeskyne.cesky-kras.cz> (Koněpruské jeskyně)

www.svatyjan.cz (Svatý Jan pod Skalou – stránky v devíti jazycích včetně esperanta)

www.idos.cz (vlaků a autobusů v Česku)

FOTO: AUTOR

Skanzen Solvayovy lomy u Svatého Jana